

Ὡς καὶ $x + 12 = 0$. ἄρα $x = -12 =$ τῆ ἑτέρας
ρίζῃ.

Αἱ μέχρι τοῦδε παῖσαι θεωρίαι τὴν φύσιν καὶ ἰ-
διότητας τῶν ὑπερτέρων Ἐξισώσεων ἀνιχνεύουσιν ὅτι
χρησιμοί. Ἐπὶ δὲ τῶν τετραγ. μόνων Ἐξισ. οὐκ ἀ-
νγκασταί.

Περὶ τῶν Κυβικῶν Ἐξισώσεων, καὶ περὶ
τῶν ὑπερτέρων Ἐξισώσεων ἐν
γένει.

§. 394. Κυβικαὶ δ' Ἐξισώσεις ἀμιγεῖς,
ἐνθα μόνον ὁ κύβος τῆς ἀγνώστου ποσότητος παρέσιν, ἐ-
ξισούμενος γνωστῇ τινι ποσότητι. τουτ: ἐνθα x^3 κα-
θ' ἑαυτὸ, οὐδεμία δ' ἑτέρα τῶν ἀγνώστων. Εἰ δὲ τὸ x^3
καὶ συνεργῶ συνῆπται, ἀχθείη ἂν, ἢ ἐν τοῖς ἀνωτέ-
ρω δέδεικται, μόνον ἐπὶ θάτερα. Ὡς $x^3 = 343$ ἐ-
στὶν Ἐξισ. Κυβικῆ ἀμιγῆς. Ὡσαύτως καὶ ἡδε. $3x^3$
 $+ 15 = 549$ τοιαύτη ἂν γένοιτο. $3x^3 = 549$
 $- 15$. ἢ $3x^3 = 534$. καὶ $x^3 = \frac{534}{3} = 178$.
ἢ καθόλου. $x^3 = a$, τοῦ a ὀλοσχερῆ ἀρι μόν, ἢ
κλάσμα, ἢ οἰανδήποτε ἐγνωσμένην ποσότητα σημαίνοντος.

§. 395. Τῶ τοίνυν τὰς τοιαύτας τῶν Ἐξισώ-
σεων ἐπιλύσειν μέλλοντι, ἑξακτέα ἢ κυβικῆ ρίζα ἔξ
ἀμφοῖν τῶν ποσοτήτων, κατὰ τὰ προηγουμένα, τὴν
τοῦ x διωρισμένην τιμὴν δεικνύουσα, εἴτε καταφατικὴν,
εἴτε ἀποφατικὴν οὖσαν, ἢ περ ἂν τὸ σημεῖον ἔχαι, τὸ πρὸ
τῆς δεδομένης. Ἡ γὰρ κυβικῆ ρίζα θάτερον τῶν δυοῖν
εἶναι δύναται, ἀλλ' οὐκ ἀμφω ἅμα. π. γ. $x^3 = 343$

$$\sqrt[3]{x^3} = \sqrt[3]{343}$$

Καὶ $x = 7 =$ τῆ κυβικῆ ρίζῃ τοῦ 343. Παρα

Παραπλησίως και $x^3 = \frac{64}{125}$

$$\sqrt[3]{x^3} = \sqrt[3]{\frac{64}{125}} \cdot \eta \ x = \frac{4}{5}.$$

Ἐσι γὰρ $\sqrt[3]{64} = 4$ και $\sqrt[3]{125} = 5$. Και
 ἐν γένει. $x^3 = a$

$$x = \sqrt[3]{a}.$$

§. 396. Ἡ δὲ ρίζα τῆς ἀγνώστου μία και μόνη ἐπὶ τῶν κυβικῶν. (§. ἀνωτ.) Ἐπ' ἀμφοῖν δὲ τῶν Τετρ. Ἐξισ. δύο. Ἀλλὰ ζητεῖται, εἰ κἀνταῦθα πλείους εὐρεθεῖεν ρίζαι. πάντως γε. τὰς γὰρ λοιπὰς τῶν ριζῶν, τὰς δύο (τρεις γὰρ τὰς κυβικαῖς ἀποδιόδαμεν Ἐξισ.) ρῆσα εὐρήσομεν, τὴν Ἐξίσωσιν διὰ τοῦ x , τῆς εὐρεθείσης πρῶτον ἀπ' αὐτοῦ ἀφαιρεθείσης ρίζης, διαιροῦντες, ἐξ οὗ Τετραγ. Ἐξισ. προκύψει, κατὰ τὸν συνήθη ἐπιλυομένην τρόπον. Οἶον,
 ἔσω $x^3 = 64$

$x = \sqrt[3]{64} = 4$. Ἐπεὶ οὖν $x = 4$,
 ἔσαι $x - 4 = 0$. Και ἐπειδὴ $x^3 = 64$, ἔσαι
 και $x^3 - 64 = 0$. Ἀνάγκη δὲ $x^3 - 64 = 0$
 διὰ τοῦ $x - 4 = 0$ διαιρέσιμον εἶναι. Ἐσι γὰρ τιμή τοῦ $x = 4$. Και ἐὰν ἡ τιμὴ ἐν τῇ Ἐξίσωσει $x^3 - 64 = 0$ τοῦ x ἀντικαταστή, ἡ Ἐξίσωσις χωρήσει εἰς τὸ μηδέν.

$$\begin{array}{r|l} x - 4) & x^3 - 64 \\ & x^3 - 4x \\ \hline & + 4x^2 - 64 \\ & + 4x^2 - 16x \\ \hline & + 16x - 64 \\ & + 16x - 64 \\ \hline & 0 \quad 0 \end{array}$$

Ἡ οὖν προκύψασα Τετραγωνικὴ Ἐξίσωσις ἐστὶ
 $x^2 + 4x + 16 = 0$. Ἀνάγκη δὲ πᾶσα $= 0$
 εἶναι, ὡς τοῦ Διαιρέτου, καὶ Διαιρετέου $= 0$ ὄντων.
 Ἐπιλυθῆτω τοίνυν

$$x^2 + 4x + 16 = 0$$

$$x^2 + 4x = -16$$

$$x^2 + 4x + 4 = -16 + 4 = -12$$

$$x + 2 = \pm \sqrt{-12}$$

$$x = -2 \pm \sqrt{-12}. \text{ Καὶ οὐ-}$$

τω προῆλθον καὶ αἱ λοιπαὶ δύο τιμαὶ τοῦ x . "Οθεν

1) $x = +4$, 2) $x = -2 + \sqrt{-12}$, 3)

$x = -2 - \sqrt{-12}$. Ὡν αἱ δύο τελευταῖαι

τιμαὶ τοῦ x ἀδύνατοι ποσότητες. ἄρα καὶ ἄχρηστοι. Ἀλ-

λ' ἐὰν μία τούτων τρις ἐφ' ἑαυτὴν πολλαπλασιασθῇ, ἀνα-

γκαίως προκύψει καὶ ἡ Ἐξίσωσις. $x^3 = 64$ Ἡ μία

τιμὴ τοῦ x ἦν $-2 + \sqrt{-12}$. Ὁ' ἐφ' ἑαυτ. πολλ.

$$-2 + \sqrt{-12}$$

$$-2\sqrt{-12} - 12 - 12$$

$$+ 4 - 2\sqrt{-12}$$

$$+ 4 - 4\sqrt{-12} - 12 - 12 = -8 - 4\sqrt{-12}$$

τὸ παραγόμε. αὐ. $-4\sqrt{-12} - 8$

σις πολλ. μετὰ $-2 + \sqrt{-12}$

$$+ 48 - 8\sqrt{-12}$$

"Ωσε τὸ $+ 8\sqrt{-12} + 16$

παρα-

γόμε. $+ 8\sqrt{-12} + 64 - 8\sqrt{-12} = + 4$

Ωσαύ-

Ἐσαύτως καὶ ἡ ἑτέρα ρίζα $— 2 — \sqrt[3]{— 12}$ τρεῖς ἔφ' ἑαυτὴν πολλαπλασιασθεῖσα δώσει $+ 64$ παραγόμενον. Καὶ πᾶσαι αἱ τρεῖς ρίζαι εἰς τὸ 0 ἀχθεῖσαι, καὶ ἐπ' ἀλλήλας πολλαπλασιασθεῖσαι, δώσουσιν αὖθις τὴν Ἐξίσωσιν $x^3 = 64$.

§. 397. Ἐν τῷ προτεθέντι παραδείγματι αἱ μὲν δύο τοῦ $x^3 = 64$ ρίζαι ἦσαν αἰύνατοι. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πασῶν τῶν ἀμιγῶν κυβικῶν Ἐξισώσεων, τῆς μιᾶς μόνου τῶν τριῶν δυνατῆς οὔσης, εἴτε καταφατικῆς, εἴτε ἀποφατικῆς. Ἐξισώσεις δὲ κυβικῆς ἀμιγοῦς προκειμένης, ἧς ἡ ρίζα οὐκ ἔχει ἀκριβῶς ἀποδοθῆναι, τὸ ὡς ἔγγιστα αὐτῆς γενέσθαι πειρασόμεθα ἐν τῇ ἰξασωγῇ. Ἄλογος γὰρ τῆνικαῦτα οὔσα πάντῃ πάντως ἀναπόδοτος. π. χ. ἐὰν $x^3 = 148$

$$\text{ἔσαι } x = \sqrt[3]{148} = 5,289\dots$$

Παραδείγμ. Α'. Ζήτησον ἀριθμὸν, οὗ ὁ ἡμιτετράγωνος ἐπ' αὐτὸν τὸν ἀριθμὸν πολλαπλασιασθεῖς 256 παραγόμενον δώσει.

Λύσις. Ἐστω ὁ ἀριθμὸς $= x$. Οὗ ὁ τετράγ. $= x^2$. ὁ δ' ἡμιτετράγ. $= \frac{x^2}{2}$. Ὅς (ἡμιτετ.) πολ.

λαπλ. ἐπὶ x ἐξίσωθ. τῷ 256.

$$\text{ὡσε } x \cdot \frac{x^2}{2} = 256$$

$$\frac{x^3}{2} = 256$$

$$x^3 = 512$$

$$x = \sqrt[3]{512} = 8.$$

Ἐν-
θεντοι

θεντοι $\underline{\chi^2} = \frac{64}{2} = 32$, και επειδη $\chi = 8$, λύνεται τὸ ζητούμενον. "Εσι γὰρ $32 \cdot 8 = 256$.

Β'. Γεωργός τις τυρούς ὀρνίθων ἀνταλλαξάμενος ἀντὶ δύο τυρῶν λαμβάνει τρεῖς ὀρνίθας. Αἱ δ' ὀρνίθες τίκτουσιν ἐκάσῃ $\frac{1}{2}$ ὥων, ὅσος ὁ αὐτῶν ἀριθμός. Ἐῶν δ' ὥων ὑπ' αὐτοῦ πωλουμένων, 9 ὡὰ τοσούτων λεπτιῶν ἀποδίδονται, ὅσα ὡὰ ἐκάσῃ τέτοκε. συνάγει δ' ἐκ τούτων 72 λεπτά. Πόσους οὖν τυρούς, ὀρνίθας, και ὡὰ ἐσχήκει;

Λύσις. "Εσω ὁ τῶν τυρῶν ἀριθμός = χ . "Επειδη οὖν ἀντὶ δύο τυρῶν 3 λαμβάνει ὀρνίθας, ἡ τῶν Τριῶν Μεθόου δειξεί τὰς ληφθεῖσας ὀρνίθας. ἤτοι 2 τυρῶν: χ τυρ. = 3 ὀρνίθες: $\frac{3\chi}{2}$ ὀρν. "Εκάσῃ ὀρνίθι $\frac{1}{2}$ ὥων τίκτει, ἔσαι αὐταί. "Ο ἀριθμός ἄρα τῶν ὀρνίθων μετὰ τοῦ $\frac{1}{2}$ πολλαπλασιασθεὶς δίδωσι τὸν ἀριθμὸν τῶν ὥων ἐκάσῃς ὀρνίθου. τουτέστι $\frac{3\chi}{2} \cdot \frac{1}{2} =$

$\frac{3\chi}{4}$ ὡὰ. ἐκ τούτων διὰ τῆς ἐχομένης Ἀναλογίας εὐχερωῶς ἂν εὐροίμεν, πόσα ὡὰ ἄπασαι τετόκασιν αἱ ὀρνίθες. 1 ὀρνίθι: $\frac{1}{2} \chi$ ὡὰ = $\frac{3\chi}{4} \chi$ ὀρνίθες: $\frac{3}{4} \chi^2$ ὡὰ, ἤτοι $\frac{3}{4} \chi^2$ ὡὰ τετόκασιν. "Εκ τούτων πωλεῖ 9 τοσούτων λεπτιῶν, ὅσα ὡὰ ὑφ' ἐκάσῃς ἐτέχθη. "Ετέχθη δὲ ὑφ' ἐκάσῃς $\frac{1}{2} \chi$. "Αρα 9 ὡὰ εἰσὶν ἄξια λεπτιῶν $\frac{1}{2} \chi$. Λύθις δὲ διὰ τῆς τῶν Τριῶν Μεθόου ἀνακαλύψομεν, πόσου ἅπαντα τετίμηται τὰ ὡὰ.

$9 \text{ ὡὰ} : \frac{1}{2} \chi \text{ λεπτ.} = \frac{3}{4} \chi^2 \text{ ὡὰ} : \frac{3\chi^3}{8 \cdot 9} \text{ λεπτ.}$

$= \frac{\chi^3}{24} =$ τῇ τιμῇ τῶν ὥων ἅπαντων. "Οθεν κατὰ

$9 \text{ ὡὰ} : \frac{1}{2} \chi \text{ λεπτ.} = \frac{3}{4} \chi^2 \text{ ὡὰ} : \frac{3\chi^3}{8 \cdot 9} \text{ λεπτ.}$
 $= \frac{\chi^3}{24} =$ τῇ τιμῇ τῶν ὥων ἅπαντων. "Οθεν κατὰ

τὰ

τὰ τὸ Πρόβλημα

$$\frac{\chi^3 = 72}{24}$$

$$\cdot 24$$

$$\chi^3 = 1728$$

$$\chi = \sqrt[3]{1728} = 12. \text{ Ἐ}$$

πειδὴ οὖν χ ἦν ὁ ζητούμενος τῶν τυρῶν ἀριθμὸς, ἔσχεν ἄρα 12 τυρούς. Ἐλαβε $\frac{3}{2}\chi$ ὄρνιθας $= \frac{3 \cdot 12}{2} = 18$. Ἐκάστη τέκε $\frac{1}{2}\chi$ ὠὰ $= \frac{1 \cdot 12}{2} = 6$. Ἄπαντα τὰ ὠὰ ἦν $\frac{3}{4}\chi^2 = \frac{3 \cdot 12 \cdot 12}{4} = 108$. ἀπέδοτο γ ὠὰ $\frac{1}{2}\chi$ λεπτ. ἢ $\frac{1 \cdot 12}{2} = 6$ λεπτ. Ὡς ἀναγκαίως 108 ὠὰ 72 λεπτῶν ἄξια.

§. 398. Ἐξισώσεις δ' ἐντελεῖς Κυβικάι, ἐν αἷς πλὴν τοῦ Κύβου τῆς ἀγνώστου, καὶ ἡ ταύτης τετράγωνος, καὶ ἡ α'. αὐτῆς δύναμις, καὶ ἔτι μία δεδομένη Ποσότης. Ὡς $\chi^3 + 9\chi^2 + 20\chi = \dots$. Ἦτικ εἰς τὸ 0 ἀχθεῖσα εἰς $\chi^3 + 9\chi^2 + 20\chi + 12 = 0$. ἢ ἐν γένει. $\chi^3 + \pi\chi^2 + \rho\chi + \beta = 0$. Ἐνθα π , ρ , καὶ β ἀριθμοὺς γνωστούς, καταφατικούς, ἢ ἀποφατικούς, (διὰ τοῦτο γὰρ ἄμφω τὰ σημεῖα προκεχάρακται), ἢ καὶ κλάσματα παριστιῶσιν. Ἐπὶ τῆς τῶν τοιούτων ἐπιλύσεως τὰς διαθέτους παραδραμόντες μεθόδους, δι' ὧν τὰς τῆς Ἐξισώσεως εὐρίσκουσι ρίζας, μεθόδόντινα τῆς τῶν τοιούτων Ἐξισώσ. ἐπιλύσεως ὑποδείξομεν.

§. 399. Ἐπιστάσεως ἄξιον, ὅτι καὶ αὗται, καθὰ καὶ περὶ τῶν ἀμιγῶν τοῦ γ. βαθμοῦ λέλεκται, τρεῖς τιμαὶ τοῦ χ , ἢ τρεῖς ρίζας ἔχουσιν, οὐκ αἰεὶ μόντοι, ὡς ἐπ' ἐκείνων, τῶν δύο ριζῶν ἀδυνάτων οὐσῶν. Δυνατὸν γὰρ καὶ τὰς τρεῖς δυνατὰς εἶναι, καὶ τοῦτο οὐκ ὀλιγάκις. π. χ. $\chi^3 + 9\chi^2 + 20\chi + 12 = 0$. ταύτῃ τρεῖς αἱ δυνατὰι ρίζαι $\chi = -1$, $\chi = -2$, $\chi = -6$. Ἡδ' Ἐξισώσεις ἀνέφω τῶν πολλαπλασιασμοῦ

σμῶ τῶν τριῶν παραγόντων, εἰς τὸ 0 ἀχθέντων ἦτοι
 $(\chi + 1) \cdot (\chi + 2) \cdot (\chi + 6)$. Καὶ πᾶσαν
 δὲ Κυβικὴν Ἐξίσωσιν θεωρεῖν ἐνι, ὡς ἐκ τοῦ πολλα-
 πλασιασμοῦ τριῶν παραγόντων, ἔνθα αἱ τιμαὶ τοῦ χ
 εἰς τὸ 0 ἤχθησαν, παραχθεῖσαν, καίτοι τῶν τριῶν τοῦ
 χ τιμῶν ἐνίοτε τῶν αὐτῶν εἶναι δυναμένων. Ὡς ἐν τῇ
 Ἐξίσώσει, $\chi^3 - 6\chi^2 + 12\chi - 8 = 0$, τὸ $\chi = 2$
 τυγχάνει. Ἀλλ' ἡ Ἐξίσωσις ἀνάψυ τῷ τριττῷ πο-
 λαπλασιασμῷ τοῦ $\chi - 2 = 0$.

Ταυτὸ ἐν γένει ἡ τριττὴ τοῦ χ τιμῆ, ἢ μᾶλ-
 λον, ἐκείνης ῥίζης τῆς Ἐξισώσεως, τῆς τῷ χ δεικνυμέ-
 νης, καίτοι τῶν τριῶν διαφορῶν ἔχουσῶν εἶναι, καὶ
 πολλαπλασιασθῆτωσαν πρὸς ἀλλήλας αἱ τρεῖς τιμαί.
 Ἐστω $\chi = -\pi$. Καὶ $\chi = -\rho$. καὶ $\chi = -\sigma$.
 Ὡς $\chi + \pi = 0$. Καὶ $\chi + \rho = 0$. Καὶ $\chi +$
 $\sigma = 0$. Πολλαπλ. $\chi + \pi = 0$.

$$\chi + \rho = 0$$

$$+ \rho\chi + \pi\rho$$

$$\chi^2 + \pi\chi$$

$$\chi^2 + \pi\chi + \rho\chi + \pi\rho$$

$$\chi + \sigma$$

$$\sigma\chi^2 + \sigma\pi\chi + \sigma\rho\chi + \sigma\pi\rho$$

$$\rho\chi^2 + \pi\rho\chi$$

$$\chi^3 + \pi\chi^2$$

$$\chi^3 + (\pi + \rho + \sigma)\chi^2 + (\sigma\rho + \pi\rho + \sigma\pi)\chi +$$

$$\sigma\pi\rho = 0$$

Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ προτεθέντος καὶ αἱ τρεῖς τοῦ χ
 τιμαί, ἢ καὶ αἱ τρεῖς ῥίζαι, ἦσαν ἀποφατικαί.

Εἰ δὲ καταφατικά εἶεν, τὸ ἐκ τῶν τριῶν παρα-
γόμενον εἶη ἄν

$$\chi^2 - (\sigma + \pi + \rho) \chi^2 + (\sigma\rho + \pi\rho + \sigma\pi) \chi - \sigma\pi\rho = 0.$$

§. 400. Αἱ τῆς ἐν γένει ταύτης Ἐξισώσεως ἰδιό-
τητες, ἀκριβῶς θεωρουμένης, λίαν εἰσὶν ἀξιοσημείω-
τοι, ἢ ὥστε ταύτας παρελθεῖν, τῶν ῥιζῶν ἀμέλει δυ-
νατῶν οὐσῶν, ὡς ἐνταῦθα ταύτας παρελάβομεν.

1) Πασῶν τῶν ῥιζῶν ἀποφατικοῦν οὐσῶν, πάν-
τες οἱ ὅροι τῆς εἰς τὸ 0 ἀχθείσης Ἐξισώσεως ἔχουσι
πρὸ ἑαυτῶν τὸ +.

Καταφατικῶν δὲ πάντων οὐσῶν, τὰ σημεῖα ἐ-
ναλλαξ ἑπαμείβεται. Ἐκ τούτων συνάγουσιν, ὅτι,
ὅσάκις τὰ σημεῖα τῆς εἰς τὸ 0 ἀχθ. Ἐξισ. ἐπαμεί-
βεται, καὶ τοσαῦται καταφατικά ῥίζαι. ὅσάκις δὲ τὰ
αὐτὰ σημεῖα, εἴτε +, εἴτε — ἀλλήλοις ἔπονται,
καὶ τοσαῦται ῥίζαι ἀποφατικά ταύτη ἐνυπάρχουσιν·
οὕτω τῆς Ἐξισώσεως $\chi^3 - 6\chi^2 + 11\chi - 6 = 0$,
καὶ αἱ τρεῖς ῥίζαι καταφατικά. τὰ γὰρ σημεῖα τρεῖς ἐ-
παμείβεται. Αἱ δὲ ῥίζαι εἰσὶ + 1, + 2, καὶ + 3.
Τῆς δὲ $\chi^3 + 1\chi^2 + 11\chi + 6 = 0$, πᾶσαι ἀπο-
φατικά. Τρεῖς γὰρ τὰ αὐτὰ σημεῖα ἀλλήλοις ἔπε-
ται. Εἰσὶ δὲ καὶ ταύτη ῥίζαι ταῖς ἀνωτ. αἱ αὐταί.
— 1, — 2, καὶ — 3. Ἐν τῇ Ἐξισώσει $\chi^3 -$
 $\chi^2 - 10\chi - 8$ ἅπαξ τὰ σημεῖα ἐπαμείβεται.
Ἐυθὺς γὰρ ἐν ἀρχῇ ἢ τοῦ + εἰς τὸ — ἐπομοιβή. Ἐ-
πεταὶ δὲ δις εἴτα τὰ αὐτὰ σημεῖα. Καὶ ἔξει ὅρα τῶν
τριῶν ῥιζῶν τὴν μὲν μίαν καταφατικὴν, ταῖς δὲ λοιπὰς
δύω ἀποφατικάς, ἢτοι — 1, — 2, καὶ + 4.

2) Ἐν τῷ β'. ὅρῳ τούτων (τῶν Ἐξισ.) τὸ
κεφάλαιον πασῶν τῶν ῥιζῶν, ἢ μάλλον, τὸ κεφάλαιον
τῶν ποσοτήτων, τῶν ταῖς ῥίζαις ἀντικειμένων, ἔστιν.
Εἰδὴ

Εἰδὴ τῶν ῥιζῶν τὰ σημεῖα διάφορα, θεωρητέον καὶ τὸ κεφάλαιον ἀλγεβραϊκῶς. Καὶ διὰ τῆς προσθέσεως γὰρ τῶν καταφ. καὶ ἀποφ. Ποσοτήτων κεφάλαιόν τι προκύπτει.

3) Ὁ γ'. ὅρος περιέχει τὸ κεφάλαιον τῶν ῥιζῶν, ἀνά δύο εἰλημμένων.

4) Καὶ τελευταῖον ὁ δ'. ὅρος, ἢ τελευταῖος τὸ παραγόμενον τῶν τριῶν ῥιζῶν. Ὅπερ μάλιστα σημειώσεως ἄξιον, διὰ τοῦτου γὰρ εἰς ἐπίλυσιν τῶν τοιούτων Ἐξίσ. προδιατεθέντες, καὶ τὴν τῶν ὑπερτέρων οὐ μετὰ πολὺ περανοῦμεν τοῦ πόνου.

§. 401. Πρὸ πάντων δὲ, ἐν ἡ Ἐξίσωσις οὐτις ἔχει, ὡς τὸ χ^3 ἐν ἀρχῇ μόνον εἶναι, καὶ τοὺς συνεργοὺς τῶν ἑτέρων ποσοτήτων μετὰ τοῦ ἐσχάτου ὅρου ὀλοσχερεῖς ἀριθμοὺς εἶναι, δῆλον, ὅτι ἡ τοιαύτη Κυβικὴ Ἐξίσωσις, εἰ λογικῶς ἔχει ῥίζας, ἑτέρας οὐχ ἔξει, ἢ ὧν ὁ πολλαπλασιασμὸς τὸ ἐσχάτον παρήγαγε παραγόμενον. Ἐνθεν τοῦ ἐσχάτου παραγομένου εἰς παράγοντας τοὺς προσήκοντας ἀναλυθέντες, τεθήτωσαν (οἱ παράγ.) καταφατικοὶ, καὶ ἀποφατικοὶ (τὰ σημεῖα τῆς Ἐξίσ. ἐμφαίνοσι τοῦτο, ὡς εἴρηται) ἐν τῇ Ἐξίσ. ἀντὶ τοῦ χ οὕτως, ὡς ἐν μὲν τῷ χ^3 τὸν παράγοντα εἰς κύβον ἠρμέιον, ἐν δὲ τῷ χ^2 εἰς τετράγωνον, καὶ τῷ συνεργῶ πεπολλαπλασιασμένον εἶναι, ἐν δὲ τῷ χ μόνον τῷ συνεργῶ (πεπολλ. εἶναι) Τούτοις δὲ καὶ τῆς γνωστῆς ποσότητος τοῦ ἐσχάτου ὅρου προσεθείσης, ἀνάγκη διὰ τοῦ παράγοντος, εἰ ῥίζα τῆς Ἐξίσ. ἐστὶ, πάντας τοὺς ὅρους αὐτῆς ἀναιρεθῆναι, τουτ. τὴν Ἐξίσ. εἰς τὸ μηδὲν χωρῆσαι. Εἰ δ' οὐδεις τῶν παραγόντων τοῦτο ποιῆσαι δυνατὸς, οὐδεμίαν λογικὴν ῥίζαν τότε ταύτη (τῇ Ἐξ.) παρεῖναι δείκνυσι. Μιᾶς δὲ ῥίζης εὐρεθείσης, ῥᾶσα τὰς λοιπὰς ἀνακαλύψομεν οὕτω τῇ τῆς Ἐξίσωσεως διαίρεσει διάτινος παράγοντος αὐτῆς,

αὐτῆς, ὅς προκύπτει, ἐὰν τὸ ὡς ρίζα εὐρεθῆν ἐπὶ θά-
 τερα μετατιθῆται, τῷ χ ἀντικειμένῳ τῷ σημείῳ συμ-
 πλεκόμενον. τῆνικαῦτα γὰρ ἢ ἐκ τούτου τετραγωνικῇ Ἐ-
 ξισ. ῥαδίως ἐπιλύεται. Οἶον $\chi^3 + 4\chi^2 - 4\chi -$
 $16 = 0$. Ἐνταῦθα δις ἔπεται τὰ αὐτὰ σημεῖα,
 καὶ ἅπαξ ἀμείβεται. Τὸ γὰρ $+ \chi^3$ καὶ $+ 4\chi^2$
 ἔπονται ἀλλήλοις, τὰ αὐτὰ ἔχοντα σημεῖα, καὶ $-$
 4χ καὶ $- 16$ ὡσαύτως. Ἀλλὰ $+ 4\chi$ καὶ $- 4\chi$
 ἀμείβει τὰ σημεῖα. Εἰσὶν ἄρα δύο ρίζαι ἀποφατικαί,
 καὶ μία μόνη καταφατικῇ. Ἀλλ' ἀναλύσωμεν ἤδη τὸν
 16 εἰς τοὺς κατ' αὐτὸν παράγοντας, παραλαμβάνον-
 τες τὸν ἕτερον μετὰ τὸν ἕτερον ἀντὶ τοῦ χ . Καὶ,
 ἐπεὶ αἱ πλείους τῶν ριζῶν ἀποφατικαί, μόνον τὰς
 ἀποφατικὰς τιμάς.

Παράγοντες
 τοῦ ἐσχάτου
 βρου

Τὸ ἐκ τῆς Ἐξισώσ. προκύπτον, ἐὰν
 ἢ τιμὴ τῶν παραγόντων, ἢ οἱ παράγου-
 τες, τοῦ χ ἀντικατασῶσι, καὶ αἱ ἀπο-
 φατικαί, καὶ καταφ. ποσότητες ἀναι-
 ρῶσιν ἀλλήλας.

± 1	τοῦ $- 1$	ἀντὶ τοῦ χ τεθέντ. προκ.	$- 9$
± 2	τοῦ $- 2$	.	0
± 4	τοῦ $- 4$	.	0
± 8	τοῦ $- 8$	.	$- 240$
± 16	τοῦ $- 16$	.	$- 3024$

Εὕρηται οὖν δύο ρίζαι, ἦτοι $- 2$, καὶ $- 4$.
 διὰ τούτων γὰρ ἀντὶ τοῦ χ τεθέντων, ἡ Ἐξίσωσις
 εἰς τὸ μηδὲν οἴχεται. Ἀλλ' ἐπὶ τῶν Κυβικῶν Ἐξισ.
 καὶ μιᾷ ρίζῃ ἀγαπητέον, ὡς τῶν ἑτέρων διὰ ταύτης
 ἀνακαλυπτομένων. Οἶον τεθῆτω τὴν $- 2$ εὐρεθῆ-
 ναι. Ὡς, ἐὰν $\chi = - 2$, ἔσι $\chi + 2 = 0$
 Διὰ τούτου τοῦ τῆς Ἐξισ. παράγ. διαιρ. ἢ Ἐξισ.

$\chi + 2$)

$$\begin{array}{r}
 \chi + 2 \mid \chi^3 + 4\chi^2 - 4\chi - 16 \mid \chi^2 + 2\chi - 8 \\
 \underline{\chi^3 + 2\chi^2} \\
 + 2\chi^2 - 4\chi \\
 \underline{+ 2\chi^2 + 4\chi} \\
 - 8\chi - 16 \\
 \underline{+ 8\chi + 16} \\
 0 \quad 0
 \end{array}$$

Ἡ οὖν τετραγωνικὴ Ἐξίσ. ἐστὶ

$$\chi^2 + 2\chi - 8 = 0$$

$$\chi^2 + 2\chi = +8$$

$$\chi^2 + 2\chi + 1 = +8 + 1 = 9$$

$$\chi + 1 = \pm \sqrt{9} = \pm 3$$

$$\chi = -1 \pm 3$$

Ὡστε χ . $\alpha' = -1 + 3 = +2$. καὶ $\beta' = -1 - 3 = -4$. Αἱ ἄρα ρίζαι σὺν τῇ πρώτῃ εὐρεθείσῃ τυγχάνουσι -2 , $+2$, καὶ -4 . Ἡ δ' Ἐξίσ. ἀνέφω τῷ πολλαπλ. τῶν ἐξῆς Ποσοτήτων $\chi + 2 = 0$, καὶ $\chi - 2 = 0$, καὶ $\chi + 4 = 0$. ὡς ἐκ τῆς πείρας ἐκάσῳ δῆλον γενήσεται, ταύτας πολλαπλασιάσαντι.

Ζήτησον τὰς ρίζας τῆς Ἐξισώσ. $\chi^3 - 10\chi^2 + 31\chi - 30 = 0$; πάσας καταφατικὰς οὐσας, ὡς τῶν σημείων τρεῖς ἐπαμβοιμένων. Ὁ 30 διατέμεται εἰς παράγοντας τούσδε. 1, 2, 3, 5, 6, 10, 15.

Πειρασόμεθα οὖν αὖθις τοὺς παράγ. καταφατικούς λαμβάνοντες. Καὶ αἱ ρίζαι γὰρ τοιαῦται. Ἐὰν τὸ $x = + 1$ τεθῇ, προκύψει ἐκ τῆς Ἐξίσ. — 8. Ὡς 1 οὐκ ἂν εἴη ρίζα τῆς Ἐξίσ. Ἐὰν δὲ $x = + 2$, πάντες οἱ ὄροι ἀναιρήσουσιν ἀλλήλους, εἰς τὸ μηδὲν χωροῦντες. Ἄρα $+ 2$ ἐστὶ μία ρίζα τῆς Ἐξίσ. Καὶ ἐπομένως $x - 2 = 0$.

Δίελε τὴν Ἐξίσ. διὰ τούτου

$$\begin{array}{r|l}
 x-2x \quad 3 & 10x^2 + 31x - 30 \\
 x^3 + 2x^2 & x^2 - 8x + 15 \\
 \hline
 & -8x^2 + 31x \\
 & \pm 8x^2 \pm 16x \\
 \hline
 & + 15x - 30 \\
 & + 15x - 30 \\
 \hline
 & 0 \quad 0
 \end{array}$$

Ὡς

$$x^2 - 8x + 15 = 0$$

$$x^2 - 8x = -15$$

$$x^2 - 8x + 16 = -15 + 16 = + 1$$

$$x - 4 = \pm \sqrt{1} = \pm 1$$

$$x = + 4 \pm 1$$

$$\text{Ὡς } x, \alpha' = 4 + 1 = 5$$

$$\text{καὶ } \beta' = 4 - 1 = 3$$

Αἱ ρίζαι ἄρα $+ 2, + 3, + 5$, ἢ ἡ Ἐξίσ. παρήχθη

ρήχθη τῷ Πολλ. τοῦ $x - 2 = 0$, $x - 3 = 0$, $x - 5 = 0$.

§. 402. Καὶ τοῦτον τοίνυν τὸν τρόπον τὰς λογικὰς τῶν Ἐξισ. ρίζας ζητοῦμεν, εἴαν x^3 , ἢ καὶ ἐν γένει (τοῦτο γὰρ ἐπὶ πασῶν τῶν ὑπερτέρου βαθμοῦ Ἐξισ. χώραν ἔχει) ἢ ὑπερτάτης δυνάμεως ἀγνώστου ποσότης καθ' ἑαυτὴν ἢ, καὶ εἰ τῶν λοιπῶν ὄρων συνεργοὶ κλασματικοὶ μὴ ᾖσιν. Ἀλλὰ καὶ τὰ κλάσματα δυνάμεθα, τὴν Ἐξισ. εἰς ἑτέραν τρέποντες, ἀποσπυάσασθαι. Ἐπειδὴ δὲ λόγος περὶ τῆς τῶν Ἐξισ. ἐγένετο τροπῆς, ρητέον καὶ περὶ τούτου βραχέα τινα. Ληθόμεθα δὲ τοῖς δ' τῶν ὑπολογισμῶν εἶδεσι, Προσθ. Ἀφαιρ. Πολλ. καὶ Διοιρ. ἐπὶ τῶν Ἐξισ. εἰς τὸ καινὰς παραγαγεῖν, ὧν τῶν ριζῶν εὐρεθεισῶν, καὶ τῆς προτέρας τῆς δοθείσης αἱ ρίζαι εὐχερῶς προχειρίζονται. Πᾶσα δὲ ἡ μέθοδος ἐν τούτῳ σρέφεται, ἐν τῷ δεξιότητα ἔχειν ἀρέλει ἐν τῷ θάτερον ἀπὸ θάτερου ἀντικαθιστῶν, ἢτοι ἴσον ἀπὸ ἴσου. χρησόμεθα ὁὐκ ἀπλῶς, ἀλλ' ἢπερ τὴν τῶν ριζῶν τῆς Ἐξισ. εὐρεσιν ῥᾶον ἀνακαλύπτειν ἠγοίμεθα. Καὶ ἐν μὲν τῇ προσθέσει, τῷ x ἑτέραν τινα ἐγνωσιμένην προσιδέντες ποσότητα, ἐξισώσομεν ἀμφω ἀγνώστῳ ἑτέρῳ, κατὰ τὸ δοκοῦν, ἐν δὲ τῇ Ἀφαιρέσει ἀφαιροῦντες ἐκείνην. Οἶον, εἰ δέοι τὴν Ἐξισ. $x^3 - 7x^2 + 7x + 15$ διὰ τῆς προσθέσεως εἰς ἑτέραν τρέψαι, πρόσθες τῷ x ἕτερον δεδομένον ἀριθμὸν, καὶ εἶτα ἐξίσωσον αὐτὰ τῷ ψ . Ὡς $x + 3 = \psi$. Ἔσω γὰρ x , ὅ, τι ἂν βούλη. ἐάντι τούτῳ προσεθῆ, ἔσαι ἀμφω ἴσα ἑτέρῳ ποσότητι ἀγνώστῳ. Ἔσω οὖν $x + 3 = \psi$. ἄρα $x = \psi - 3$. Ἴδῃ ἀντὶ τοῦ x ἀντικατάσῃσον πανταχοῦ τῆς Ἐξισ. τῆς δοθείσης τὸ $\psi - 3$. Ἴτοι

$$\begin{aligned} \text{ἀντὶ τοῦ } \chi^3 \text{ τὸ } (\psi - 3)^3 &= \psi^3 - 9\psi^2 + 27\psi - 27 \\ - 7\chi^2 &= (\psi - 3)^2 \cdot -7 = -7\psi^2 + 42\psi - 63 \\ + 7\chi &= (\psi - 3) \cdot 7 = +7\psi - 21 \\ + 15 &= = +15 \end{aligned}$$

$$0 =$$

πρόσθετε τοὺς ὅρους τῆς και-
νῆς Ἐξίσ. οὕτω.

$$\psi^3 - 16\psi^2 + 76\psi - 96$$

Ἐνταῦθα τὸ $\psi - 3$, α' εἰς κύβον ἀρθέν κατα-
γέγραπται, εἶτα ἐτετραγωνίσθη, καὶ οἱ ὄροι πάντες
τοῦ τετραγώνου τῷ συνεργῶ τῆς προτέρας ἐπολλα-
πλασιάσθησαν Ἐξισώσεως. γ' τὸ $\psi - 3$ ἐπολλα-
πλασιάσθη μόνον ἐπὶ τὸν συνεργὸν τοῦ χ , καὶ τελευταίου
ἡ γνωστὴ ποσότης, ὡς καὶ πρότερον, ἐγκεχάρακται, τῶν
ἴσων δυνάμεων ὑπὸ τὰς ἴσας τεθεισῶν, καὶ τῶν ὄρων
ἀπάντων προσθέντων. Μία οὖν τῶν ριζῶν τῆς και-
νῆς Ἐξισώσεως, ἢ μία τιμὴ τοῦ ψ ἐστὶν $= + 2$. Ἐ-
πεὶ δὲ $\chi + 3 = \psi$, ἐπειδὴ $\psi = 2$, ἔσαι καὶ $\chi + 3$
 $= 2$. (§. 48 δ'.) Ὡσε $\chi = 2 - 3 = - 1$. Ἐνθεν-
τοι μία τιμὴ τοῦ $\chi = - 1$. Ἐξ αὐτῆς δ' εὐρίσκομεν
καὶ τὰς λοιπὰς. Εἰσὶ δὲ $+ 5$, καὶ $+ 3$. Εἰ δὲ δι'
Ἀφαιρέσεως τρέπεται, ἀφαιροῦντες ἀπὸ τῆς ἀγνώστου
γνωστὴν τινὰ, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον Ἐξίσωσιν καινὴν
παράγομεν. Οἶον, $\chi^3 - 7\chi^2 + 7\chi + 15 = 0$.
Ἐστὼ $\chi - 3 = \psi$. Ἐστὶν ἄρα $\chi = \psi + 3$. Ἐκ
ταύτης γενέσθω ἡ καινὴ Ἐξίσ. ὡς πρότερον. Ἐνθεντοι

$$\begin{aligned} \text{ἀντὶ τοῦ } \chi^3 \text{ τὸ } (\psi + 3)^3 &= \psi^3 + 9\psi^2 + 27\psi + 27 \\ - 7\chi^2 &= (\psi + 3)^2 \cdot -7 = -7\psi^2 - 42\psi - 63 \\ + 7\chi &= (\psi + 3) \cdot 7 = +7\psi + 21 \\ + 15 &= = +15 \end{aligned}$$

$$0 =$$

$$\psi^3 + 2\psi^2 - 8\psi - 0$$

Υπολείπεται οὖν $\psi^3 + 2\psi^2 - 8\psi$. Ὁ δ' ἔχρατος ὅρος διὰ τῆς τροπῆς τῆς Ἐξισ. ἐκπέπτωκε. Σημειωτέον οὖν, ὅτι, εἰ τοῦτο συμβαίνει, μία τῶν ριζῶν $= 0$. Ἐπεὶ γὰρ ὁ γ. ὅρος τὸ παραγόμενον πασῶν ἐστὶ τῶν ριζῶν, ἀναγκαιῶς ἐκπίπτει ὁ ὅρος τῷ 0 πολλαπλασιασθεὶς. Ὡς $\psi = \pm 0$. Ἀδιάφορον ὁ ὁπότερον τῶν σημείων ἐνταῦθα τεθῆ. Ὅτι ± 0 καὶ 0 τὸ αὐτὸ, ἢτοι μηδέν. Ἦν δὲ $\chi - 3 = \psi$. ἄρα καὶ $\chi - 3 = 0$, ἀντὶ τοῦ ψ τοῦ ἴσου ἀντικαταστάσαντος. Καὶ ἐπομένως $\chi = 0 + 3 = 3$. Ἐστὶ τοίνυν μία τῶν ριζῶν τοῦ $\chi = 3$. Τὰς δὲ λοιπὰς αὐτίκα εὐρήσομεν τῇ διαιρέσει τῆς πρώτης Ἐξισ. διὰ τοῦ $\chi - 3 = 0$. Ὁ αὐτὸς τρόπος ἐστὶν ἐν τῇ τῆς Ἐξισ. τροπῇ διὰ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ. Ὡς ἡ Ἐξισ. $\chi^3 - 7\chi^2 + 7\chi + 15$ πολλαπλ. διὰ 2, ὅ ἐστιν, ἡ ἄγνωστος ποσ. χ πολλαπ. διὰ 2, καὶ τὸ παραγ. ἐξισωθῆτω ἑτέρα καινῇ ἀγνώστῃ ποσότητι, οὕτω. $2\chi = \psi$. Ὡς $\chi = \frac{\psi}{2}$. Ἀντικαταστήτω τὸ εὐρεθὲν ἴσον $\frac{\psi}{2}$ τοῦ χ

ἐν τῇ Ἐξ.

$$\text{Ἦτοι } \chi^3 = \left(\frac{\psi}{2}\right)^3 = \frac{\psi^3}{8}$$

$$- 7\chi^2 = \left(\frac{\psi}{2}\right)^2 \cdot -7 = -7\frac{\psi^2}{4}$$

$$+ 7\chi = \frac{\psi \cdot 7}{2} = + \frac{7\psi}{2}$$

$$+ 15 = + 15$$

$$0 = \frac{\psi^3}{8} - \frac{7\psi^2}{4} + \frac{7\psi}{2} + 15.$$

Εἰ δ' ἡ τοιαύτη Ἐξίσ. $x^3 + ax^2 + bx + \gamma$ διὰ τοῦ δ πολλαπλασιασθῆ, εἶη ἂν

$$\delta x = \psi. \text{ Ὡς ε } x = \frac{\psi}{\delta}$$

$$\text{ἄρα } x^3 = \frac{\psi^3}{\delta^3}$$

$$+ ax^2 = \frac{a\psi^2}{\delta^2}$$

$$+ bx = \frac{\beta\psi}{\delta}$$

$$+ \gamma = \gamma$$

$$0 = \frac{\psi^3}{\delta^3} + \frac{a\psi^2}{\delta^2} + \frac{\beta\psi}{\delta} + \gamma$$

Ἐὰν δὲ τῆς Ἐξίσ. ταύτης πάντα τοὺς ὅρους τῷ δ^3 πολλαπλασιάσωμεν,

$$0 = \frac{\psi^3}{\delta^3} + \frac{a\psi^2}{\delta^2} + \frac{\beta\psi}{\delta} + \gamma$$

$$\cdot \delta^3$$

$$\text{ἔσαι } 0 = \psi^3 + \delta a\psi^2 + \delta^2\beta\psi + \delta^3\gamma$$

Ἐκ τούτων ἔπεται, ὅτι, εἰ ἡ ρίζα τῆς Ἐξισώσ. ἐπίτινα δοθέντα πολλαπλασιασθῆναι πρόκειται ἀριθμὸν, καὶ οὕτω χωρεῖν δυνάμεθα, τουτ. ἕκαστον ὅρον τῆς Ἐξίσ. ἐπὶ τὰς δυνάμεις τοῦ ἀριθμοῦ πολλαπλασιάζειν, ἐν Γεωμετρικῆς ἀναφρομένης Προόδου, ἧς ὁ α'. ὅρος = 1, ὁ β'. ὁ ἀριθμὸς. ὁ γ'. ὁ τούτου Τετράγωνος. ὁ δ'. ὁ τούτου Κύβος, κτ π. χ. εἰ πρόκειται πολλαπλασιάσαι τὴν ρίζαν τῆς εἰς τὸ 0 ἀχθείσης Ἐξίσ. $x^3 - 7x^2 + 7x + 15$ ἐπὶ τὸν 2, ποιήσομεν τοῦτο, ὑποθέντες ὑπὸ τοὺς ὅρους Γεωμ. Πρόοδον, ἧς ὁ α'. ὅρος 1, οἱ δὲ λοιποὶ αἱ δυνάμεις τοῦ ἀριθμοῦ 2, καὶ ἕκαστον